

KIKÉPZÉS

Megismerkedésünk idején a Mester régóta kerülte a nyilvánosságot. Több mint tizenöt év telt el legutóbbi regénye óta, és semmi jel nem utalt arra, hogy a közeljövőben újabb kötettel jelentkezne. Sokan azt rebesgették, kiégett már, és egyetlen épkézláb mondatot sem képes papírra vetni, mások szerint megcsömörlött az irodalmi ármánykodástól, gyomra már nem veszi be az állandó protekciózást és tekintélyelvűséget. Nem is nagyon tartotta a kapcsolatot senkivel, nemzedéktársai, az öregfiúk, akikkel egy-egy zsírosabb honoráriumból egész heteket mulattak át az átkos békeidőkben, mind nyugdíjba mentek már, és maguk mögött hagyva a nagyváros zsongását, csendes, vidéki porfészekben húzták meg magukat. Egyedül ő nem volt hajlandó visszavonulni, még a szerkesztőségben is feltűnt néhanap, átfutott egy-egy kéziratot, kihúzott néhány fölösleges szót, rendbe tette a központosítást – nehogy a szemére hányják, hogy a semmiért veszi fel azt a kis pénzt, ami a prózarovatért járt neki.

Én is ugyanúgy sétáltam be a szerkesztőségbe, mint mindenki más, aki húszévesen megrögzötten bízik ön-

nön zsenialitásában, és képzeletben már százszor elsírta magát a stockholmi városházán, miközben kezét rázotta a svéd királlyal. Jelentősebb publikációm akkoriban még nem volt, firkálmányaimat csupán vidéki újságok hétvégi mellékleteiben közölték, mert ha egyébre nem is voltak jók, öt-hat flekknyi ürességet remekül ki lehetett tölteni velük. Egyetlen hosszabb novellát vittem magammal a Mesterhez, tipikus hemingway-i történet volt tóval, fenyvesekkel, horgászokkal, mindez megspékelve egy brutális gyilkossággal, s hogy biztos legyen a hatás, az elejére odabiggyesztettem egy szép dallamú, fellengzős mondatcímet. Bekezdéseim akkurátusan legépelve, egyetlen elütés nélkül sorjázta a lapokon, melyeket egy külön erre a célra vásárolt mappában szorongattam a hónom alatt, miközben bekopogtattam a Mester szerkesztőségi szobájába, és meg sem várva a választ, nagy lendülettel benyitottam.

Nem mondhatni, hogy szívélyesen fogadott volna, kezdeti lelkesedésem még azelőtt alábbhagyott, hogy az ajtót behúztam magam mögött. Egyszerű, fiókos asztalnál ült, nem is köszönt, még csak rám sem nézett, csak intett, tegyem le, amit hoztam. Jó öt percbe telt, míg felpillantott a kéziratból, amin épp dolgozott, meglepődve nézett, mintha csak most léptem volna ki a falból, majd rámutatott az asztala előtti fotelre, és szótlánul visszatemetkezett munkájába. Helyet foglaltam, ülni mégiscsak kevésbé volt kínos, mint egy helyben toporogni, és így közelebről szemügyre vehettem őt: balról asztali lámpa világította meg az arcát, az árnyak úgy tapadtak meg a szeme alatti gödrökben és a bőrét felszántó ráncokban,

akár a kosz; fejbőre sápadtan villant ki zsíros tincsei alól, különösen a feje tetején ritkult meg a haja, mely fésűt talán hetek óta nem látott, és jócskán benőtt a nyakába. Mindemellett a soványsága volt a legszembetűnőbb, tömött vállú, keményített zakójában úgy festett, mint a kisebbik testvér, aki jóval testesebb bátyjától örökli minden ruhadarabját, beleértve a nadrágját is, amit úgy fog össze derekán az öv, akár zsák száját a madzag. Az oldal aljára érve lecsapta a ceruzát, és a szemüvege fölött rám pillantott. Ezt nekem hoztad? bökött a mappára, majd meg sem várva a választ, kinyitotta. Ez mégis mi? Novella, feleltem. Maradjunk annyiban, hogy szöveg, mondta, és hogy inkább az érdekelné, mi a fészkes fenéért van lefűzve. Arra gondoltam, úgy talán elegánsabb lenne, habogtam, mire ő, hogy az eleganciának a lapszélek közt a helye, nem a margón, és hogy most úgy kell lapoznia a kéziratot, mint egy könyvet, attól pedig meglehetősen távol áll. Jöjjenek vissza két hét múlva, vagy legyen inkább három, mert mostanában eléggé foglalt, közeledik az uborkaszézon, s ilyenkor minden szarság a nyakába szakad. Megértettem?

Zavaromban az ajtót is elfelejtettem becsukni, úgy hagytam el a szerkesztőséget. Az utcára kilépve olvadó aszfalt büze csapta meg az orrom, a forgalom zajai lomhán, eltompulva jutottak el hozzám. Szerettem volna kiülni a főtér valamelyik teraszára, egy hideg sör talán megnyugtatót volna, a pénzből azonban még egy szegénykonyhás ebédre sem futotta. Trolira ültem, hazaindultam, és alig léptem be az ajtón, máris megcsörrent a telefon.

A vonal recsegésében először fel sem ismertem a hangját, különösen, hogy már nem tegezett. Magázódva mondta el, jónak tartja az írásomat, és ha nekem is megfelel, valamelyik nyári számban szívesen leközi. De addig is érdemes volna elbeszélgetnünk, látogassam meg valamikor a szerkesztőségben. Például holnap. A viszonthallásra.

Az egész délutánom ráment, amíg sikerült találnom valakit, aki hajlandó volt kölcsönadni némi pénzt. Először borral akartam kedveskedni a Mesternek, de aztán eszembe jutott az egyik interjúja, amelyben kategorikusan kijelenti, sem a különböző szőlőnedűk, sem a sör nem a szíve csücske, sokkal szívesebben fogyaszt égetett szeszeket, mert ami nem képes a torkot megmarni, az arra sem érdemes, hogy leguruljon rajta. Becsomagoltatni az ajándékot már nem maradt pénzem, mereszteme is a szemét a titkárnő, amikor másnap reggel kezembem a háromnegyed liternyi töménnyel betoppantam a szerkesztőségbe, és közöltem vele, a Mesterrel van találkozóm, talán már vár is rám.

Egy rég nem látott cimbora szívélyességével üdvözölt, de igazán akkor derült fel az arca, amikor megpillantotta kezembem az üveget. Poharakat vett elő íróasztala fiókjából, az első koccintás után összetegeződünk, hisz végső soron kortársak vagyunk, mondta, mit számít az a négy-öt évtizednyi különbség?